

MASTER OF SOCIAL WORK (CBCS-2019 COURSE)
M.S.W. SEM - III U.R.C.D. :SUMMER- 2022
SUBJECT : URCD-9: CO-OPERATIVE PRACTICES IN RURAL DEVELOPMENT

Day : Monday
Date : 27-06-2022

S-21387-2022

Time : 02:00 PM-05:00 PM
Max. Marks : 60

N.B.

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
  - 2) Figures to the **RIGHT** indicate **FULL** marks.
  - 3) Answer to both the sections should be written in **SEPARATE** answerbook.
-

SECTION – I

- Q.1** Write short notes on **ANY TWO** of the following : **(10)**
- a) Philosophy of the co-operation
  - b) National institute of rural development
  - c) Definition of Co-operation
- Q.2** Explain the principles of Co-operation. **(10)**
- OR**
- Explain the types of Co-operative societies.
- Q.3** Write a major provision in India Co-operative Societies Act, 1904. **(10)**
- OR**
- Explain the history of cooperative movement.

SECTION – II

- Q.4** Write short notes on **ANY TWO** of the following : **(10)**
- a) Fishery Co-operative
  - b) Co-operative Banks
  - c) Income generation
- Q.5** Explain the role of Co-operatives in agriculture sector. **(10)**
- OR**
- Explain the Role of Co-operatives in Poverty Alleviation.
- Q.6** Explain the importance of the labor cooperatives. **(10)**
- OR**
- Explain the Problems of Co-operative Organization.

*****

मराठी रूपांतर

सूचना :

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा पूर्ण निर्देश करतात.
- ३) दोन्ही विभाग वेगवेगळ्या उत्तरपत्रिकेत लिहावेत.

विभाग - १

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा . (१०)
- अ) सहकाराचे तत्वज्ञान
ब) राष्ट्रीय ग्रामीण विकास संस्था
क) सहकाराची व्याख्या
- प्र.२ सहकाराची तत्त्वे स्पष्ट करा. (१०)
- किंवा
सहकारी संस्थांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- प्र.३ भारत सहकारी संस्था अधिनियम, 1904 मधील प्रमुख तरतूद लिहा. (१०)
- किंवा
सहकार चळवळीचा इतिहास सांगा.

विभाग - २

- प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा . (१०)
- अ) मत्स्यपालन सहकारी
ब) सहकारी बँका
क) उत्पन्नाची निर्मिती
- प्र.५ कृषी क्षेत्रातील सहकारी संस्थांची भूमिका स्पष्ट करा. (१०)
- किंवा
गरिबी निर्मूलनात सहकारी संस्थांची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र.६ कामगार सहकारी संस्थांचे महत्त्व समजावून सांगा. (१०)
- किंवा
सहकारी संस्थेच्या समस्या समजावून सांगा
